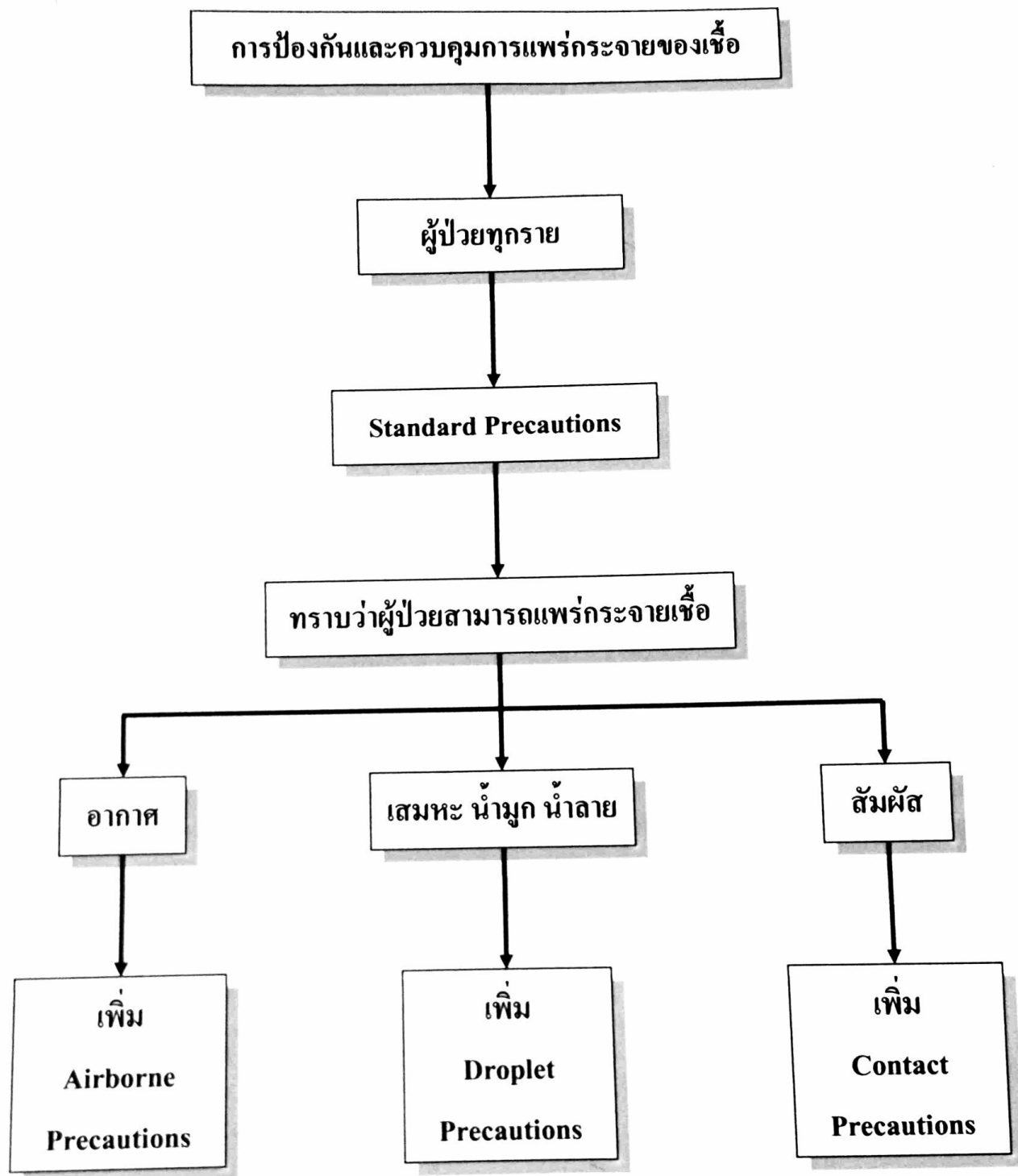

โรงพยาบาลสตึก กม.10		หน้า 1
แนวทางปฏิบัติเลขที่: WJC-005		ฉบับที่:
เรื่อง : การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ		วันที่:
แผนก : แพทย์และพยาบาล	แผนกที่เกี่ยวข้อง : หอผู้ป่วย, แพทย์	
ผู้จัดทำ : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล		ผู้อนุมัติ:

การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ

วัตถุประสงค์

1. ป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อโรคจากผู้ป่วยสู่บุคคลอื่น
2. ลดอัตราป่วย อัตราตาย และค่าใช้จ่ายที่ใช้รักษาผู้ที่ได้รับเชื้อ

ขอบข่าย

หอผู้ป่วยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำจำกัดความ

1. สารน้ำและสารคัดหลั่งจากร่างกาย หมายถึง เลือดและส่วนประกอบของเลือด น้ำไขสันหลัง น้ำในช่องท้อง (ascitic fluid) น้ำในช่องเยื่อหุ้มปอด (pleural fluid) น้ำในช่องเยื่อหุ้มหัวใจ (pericardial fluid) น้ำคร่ำ (amniotic fluid) น้ำในข้อ (synovial fluid) น้ำอสุจิ (semen) สารคัดหลั่งในช่องคลอด (vaginal secretion) น้ำลาย หนอง เสมหะ อุจจาระ และปัสสาวะ

2. เครื่องป้องกันร่างกาย ได้แก่ ถุงมือ ผ้าปิดปาก-จมูก เสื้อคลุม ผ้ากันเปื้อน แวนป้องกันตา รองเท้าบูท

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข. (2550) คู่มือปฏิบัติเพื่อการป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล : กรุงเทพฯ

เดิม

681 นกข

ตังอ้อ

ชื่อคนไข้ 6700

การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคจากการดูแลผู้ป่วย

1. ปฏิบัติต่อผู้ป่วยทุกรายเหมือนกัน โดยยึดหลักการ Standard Precautions
2. สวมเครื่องป้องกันร่างกาย เมื่อมีข้อบ่งชี้ ตามหลักการของ Standard Precautions เพื่อการป้องกันการได้รับเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ
3. Transmission-based precautions จะใช้เพิ่มจาก Standard Precautions เมื่อผู้ป่วยมีโรคติดเชื้อ ที่แพร่เชื้อโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น

3.1 ใช้ Standard Precautions ร่วมกับ Airborne Precautions หากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยโรค หรือสงสัยว่าเป็นโรคที่สามารถแพร่กระจายเชื้อทางอากาศ

3.2 ใช้ Standard Precautions ร่วมกับ Droplet Precautions หากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยโรค หรือสงสัยว่าจะเป็นโรคที่สามารถแพร่กระจายเชื้อทางละอองน้ำมูก น้ำลาย

3.3 ใช้ Standard Precautions ร่วมกับ Contact Precautions หากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยโรค หรือสงสัยว่าจะเป็นโรคที่สามารถแพร่กระจายเชื้อทางการสัมผัส

Standard Precautions

1. ใส่ถุงมือทุกครั้งที่คาดว่าจะมีการสัมผัสเลือด สารน้ำหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วย
2. ถ้างัดมือทุกครั้งหลังสัมผัสเลือด สารน้ำหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยและทุกครั้งหลังถอดถุงมือ
3. ใส่ผ้าปิดปาก-จมูกและแว่นป้องกันตาทุกครั้งที่คาดว่าจะมีการกระเด็นของเลือด สารน้ำหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยถูกบริเวณใบหน้าและใส่ผ้ากันเปื้อน (ยาง พลาสติก) หรือรองเท้านบูทเพื่อป้องกันบริเวณลำตัวเท้า

Airborne Precautions

1. แยกผู้ป่วยไว้ในห้องแยกพิเศษ และปิดประตูทุกครั้งหลังเข้าหรือออกจากห้องผู้ป่วย
2. ผู้ที่จะเข้าไปในห้องผู้ป่วยหรือดูแลผู้ป่วยต้องใส่ผ้าปิดปาก-จมูก ชนิด N95
3. สวมถุงมือชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ทุกครั้งที่สัมผัสผู้ป่วย
4. ถ้างัดมือแบบ hygienic handwashing หลังถอดถุงมือและก่อนออกจากห้องแยก
5. ให้ผู้ป่วยใช้ผ้าหรือกระดาษปิดปาก-จมูกเวลาไอ จาม และใส่ผ้าปิดปาก-จมูก ชนิดธรรมดา ตลอดเวลา ยกเว้นเวลารับประทานอาหารและแปรงฟัน
6. ถ้าต้องมีความจำเป็นในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกนอกห้องให้ผู้ป่วยใส่ผ้าปิดปาก-จมูก ชนิดธรรมดา

แนวทางปฏิบัติ เลขที่ :	หน้า 3
เรื่อง : การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ	

Droplet Precautions

1. แยกผู้ป่วยไว้ในห้องแยก และปิดประตูทุกครั้งหลังเข้าหรือออกจากห้องผู้ป่วย
2. ผู้ที่จะเข้าไปในห้องผู้ป่วยหรือดูแลผู้ป่วยต้องใส่ผ้าปิดปาก-จมูกชนิด N95
3. สวมถุงมือชนิดใช้ครั้งเดียวทิ้ง ทุกครั้งที่สัมผัสผู้ป่วย
4. ล้างมือแบบ hygienic handwashing หลังถอดถุงมือและก่อนออกจากห้องแยก
5. ให้ผู้ป่วยใช้ผ้าหรือกระดาษปิดปาก-จมูกเวลาไอ จาม และใส่ผ้าปิดปาก-จมูก ชนิดธรรมดา ตลอดเวลา ยกเว้นเวลารับประทานอาหารและแปรงฟัน
6. ถ้าต้องมีความจำเป็นในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกนอกห้อง ให้ผู้ป่วยใส่ผ้าปิดปาก-จมูก ชนิดธรรมดา

Contact Precautions

1. แยกผู้ป่วยไว้ในห้องแยก และปิดประตูทุกครั้งหลังเข้าหรือออกจากห้องผู้ป่วย
2. สวมถุงมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสผู้ป่วยทั้งบุคลากรและญาติ
3. ล้างมือแบบ hygienic handwashing ทุกครั้งหลังถอดถุงมือและก่อนออกจากห้องแยก

การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อ

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Abscess								
- not draining	-	-	-	-	-	-	-	
- draining	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	-
Actinomycosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Adenovirus (respiratory infections in pediatrics	-	✓	✓	+	±	+	จนกว่าจะออก จาก รพ.	ห้องแยก ± ผู้ป่วย โรคเดียวกันอยู่ ห้องเดียวกันได้
AIDS	-	-	±	-	±	±	ตลอดไป	-
Amoebiasis								
- dysentery	-	-	+	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก ±
- liver abscess	-	-	-	-	-	-	-	-
Anthrax								
- cutaneous	-	-	+	-	-	±	จนกว่าจะหาย	-
- pulmonary	-	-		+	±		จนกว่าจะหาย	-
Ascariasis	-	-	+	-	-	-	-	-
Aspergillosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Blastomycosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Chlamydia trachomatis infection	-	-	✓	-	-	+	จนกว่าจะหาย	-
Cholera	-	-	±	-	±	+	จนกว่าจะ หมด	ห้องแยก+ผู้ป่วย โรคเดียวกันอยู่ ห้องเดียวกันได้
Common cold								
- adult	-	✓	✓	-	-	-		
- infant	-	✓	✓	-	±	+	-	-
Conjunctivitis	-	-	✓	-	-	+	จนกว่าจะหาย	-
Coxsackie virus disease	-	-	✓	-	±	+	7 วันแรก	ห้องแยก+
Creutzfeldt Jakob disease	-	-	-	-	-	±	ตลอดไป	-

เรื่อง : การป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อ

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Croup	-	✓	✓	±	-	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Cryptococcosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Dengue	-	-	-	-	-	-	จนกว่าจะหาย	-
Dermatophytosis	-	-	✓	-	-	+	-	-
Diarrhea	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Diphtheria	-	✓	-	+	±	±	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+ผู้ป่วย โรคเดียวกันอยู่ ห้องเดียวกันได้
-pharyngeal			-	-	±	±	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+
-cutaneous	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+
Ebola viral infection	-	-	✓	-	+	+	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+
Echovirus disease	-	-	✓	-	±	±	7 วันแรก	-
Encephalitis :	-	-	-	-	-	-	-	-
Japanese B	-	-	-	-	-	-	-	-
Enterocolitis	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	-
Epiglottitis	-	✓	-	+	-	-	24 ชั่วโมงแรก ของการให้ยา	ห้องแยก+
Epstein-Barr virus infection	-	-	-	-	-	-	-	-
Erythema infectiosum	-	3	-	+	-	-	7 วันแรก	ห้องแยก+
Food poisoning	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
-salmonella			✓	-	-	-	-	-
-other	-	-	-	-	±	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
Furunculosis	-	-	-	-	-	±	จนกว่าจะหาย	-
Gangrene	-	-	-	-	-	±	จนกว่าจะหาย	-
Gastroenteritis	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
Giardiasis	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
Gonorrhea	-	-	✓	-	-	±	-	-

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Gonococcal ophthalmitis	-	-	✓	-	-	+	24 ชม.หลังให้ยา	ห้องแยก+
Granuloma inguinale	-	-	-	-	-	-	-	-
Guillain-Barre syndrome	-	-	-	-	-	-	-	-
Hand, foot and mouth disease	-	-	✓	-	±	+	7 วันแรก	ห้องแยก+
Hepatitis	-	-	✓	-	-	+	จนกว่าเชื้อหมด	ห้องแยก±
Herpangina	-	-	✓	-	±	±	7 วันแรก	ห้องแยก±
Herpes simplex								
-encephalitis	-	-	-	-	-	-	-	-
-disseminated	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
-mucocutaneous	-	-	-	-	-	+	จนกว่าจะหาย	-
-neonatal	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Herpes Zoster								
-disseminated	✓	-	✓	+	+	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
-in normal patient	✓	-	-	-	-	±	จนกว่าดื่มน้ำแห้ง	ห้องแยก+
Histoplasmosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Hook worm	-	-	-	-	-	-	-	-
Impetigo	-	-	✓	-	±	+	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก+
Infectious mononucleosis	-	-	-	-	-	-	-	ห้องแยก+ผู้ป่วยโรคเดียวกันอยู่ห้องเดียวกันได้
Influenza	-	✓	-	+	-	-	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Kawasaki syndrome	-	-	-	-	-	-	-	-
Lassa fever	-	-	✓	+	+	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Legionnaire's disease	-	-	-	-	-	-	-	-
Leprosy	-	-	-	-	-	±	-	-

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Leptospirosis	-	-	-	-	-	±	จนกว่าจะออกจาก รพ.	-
Lice	-	-	✓	-	±	±	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
Listeriosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Lyme disease	-	-	-	-	-	-	-	-
Lymphogranuloma venereum	-	-	-	-	-	-	-	-
Malaria	-	-	-	-	-	-	-	-
Marburg virus disease	-	-	✓	+	+	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Measles	-	✓	-	+	+	+	4 วันหลังสิ้น ชน	ห้องแยก+ผู้ป่วย โรคเดียวกันอยู่ ห้องเดียวกันได้
Melioidosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningitis	-	✓	-	-	±	±	7 วันแรก	ห้องแยก±
- Viral	-	✓	-	+	-	-	24 ชม.หลังให้ ยา	ห้องแยก+
- Haemophilus influenzae	-	✓	-	+	-	-	24 ชม.หลังให้ ยา	ห้องแยก+
- meningococcal	-	✓	-	+	-	-	24 ชม.หลังให้ ยา	ห้องแยก+
- Other	-	-	-	-	-	-	-	-
Meningococccemia	-	✓	-	+	-	-	24 ชม.หลังให้ ยา	ห้องแยก+
Molluscum contagiosum	-	-	-	-	-	-	-	-
Mucormycosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Multiple resistant bacteria	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+
- gastrointestinal	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+
- respiratory	-	✓	✓	±	±	+	จนกว่าเชื้อ หมด	ห้องแยก+

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
skin	-	-		-	-	-	จนกว่าจะดีขึ้น	ห้องแยก+
urinary	-	-	✓	-	-	+	จนกว่าจะดีขึ้น	ห้องแยก+
Mumps	-	✓	-	+	-	-	9 วันหลังจากเริ่มป่วย	ห้องแยก+ ผู้ป่วยโรคเดียวกันอยู่ห้องเดียวกันได้
Mycoplasma pneumonia	-	✓	-	-	-	-	-	-
Necrotizing enterocolitis	-	-	-	-	+	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+ ผู้ป่วยโรคเดียวกันอยู่ห้องเดียวกันได้
Nocardiosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	✓	-	+	-	-	7 วันหลังรักษา	ห้องแยก+
Pharyngitis	-	-	-	-	-	-	-	-
-adult	-	-	-	-	-	-	-	-
-children	-	✓	-	-	-	-	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Pinworm infection	-	-	-	-	-	-	-	-
Plague	-	-	-	-	-	-	-	-
-bubonic	-	-	-	-	±	±	3 วันหลังรักษา	-
-pneumonic	-	✓	-	+	±	±	3 วันหลังรักษา	ห้องแยก+
Pleurodynia	-	-	-	-	±	±	7 วันแรกของอาการ	ห้องแยก+
Pneumonia	-	-	-	-	-	-	-	-
-adult	-	-	-	-	-	-	-	-
-infant	-	✓	-	±	±	-	-	ห้องแยก+
Poliomyelitis	-	-	✓	-	±	+	7 วันแรก	ห้องแยก+
Psittacosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Q fever	-	-	-	-	-	-	-	-
Rabies	-	-	-	±	±	±	ตลอดไป	ห้องแยก+

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Rat-bite fever	-	-	-	-	-	±	24 ชม.หลังรักษา	-
Relapsing fever	-	-	-	-	-	±	จนกว่าจะหาย	-
Reye syndrome	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatic fever	-	-	-	-	-	-	-	-
Roseola infantum	-	-	-	-	-	-	-	-
Rubella	-	✓	-	±	-	-	7 วันแรก	ห้องแยก+
-congenital	-	-	✓	-	+	+	ตลอดไป	ห้องแยก+
Salmonellosis	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
Scabies	-	-	✓	-	±	±	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
Schistosomiasis	-	-	-	-	-	-	-	-
Shigellosis	-	-	✓	-	±	±	จนกว่าเชื้อหมด	ห้องแยก±
Smallpox	✓	-	✓	+	+	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก+
Sporotrichosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Staphylococcal diseases								
-skin	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
-enterocolitis	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	ห้องแยก±
-pneumonia	-	-	-	-	±	±	48 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก+
-scalded skin syndrome	-	-	-	-	±	+	48 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก+
-toxic shock syndrome	-	-	-	-	±	±	จนกว่าจะหาย	-
-MRSA	✓	✓	✓	-	+	+	จนกว่าเชื้อหมด	ห้องแยก+
-VRSA	✓	✓	✓	-	+	+	จนกว่าเชื้อหมด	ห้องแยก+

โรค	Additional Precautions			Protective Barrier			ระยะเวลา	หมายเหตุ
	Airborne	Droplet	Contact	Mask	Gown	Glove		
Streptococcal disease	-	-	-	-	±	+	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
endometritis	-	-	✓	-	±	+	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
skin	-	✓	-	-	-	-	-	-
pharyngitis	-	✓	-	±	±	±	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
pneumonia	-	✓	-	-	-	-	-	-
scarlet fever	-	✓	-	-	-	-	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
Strongyloidiasis	-	-	-	-	-	-	24 ชม.หลังรักษา	ห้องแยก±
Syphilis : skin and mucous membrane	-	-	✓	-	-	+	24 ชม.หลังรักษา	-
Tapeworm disease	-	-	-	-	-	-	-	-
Tetanus	-	-	-	-	-	-	-	-
Toxoplasmosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Trachoma	-	-	✓	-	-	±	จนกว่าจะหาย	-
Trichinosis	-	-	-	-	-	-	-	-
Trichomoniasis	-	-	-	-	-	-	-	-
Trichuriasis	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis	✓	-	-	±	±	-	2 สัปดาห์หลังให้ยา	ห้องแยก+
pulmonary	-	-	-	-	±	±	จนกว่าหนองจะแห้ง	-
extrapulmonary	-	-	-	-	-	-	-	-
Typhus	-	-	-	-	-	-	-	-
Urinary tract infection	-	-	-	-	-	-	-	-
Wound infection	-	-	✓	-	±	+	จนกว่าจะหาย	-

✓ = การป้องกัน + = มีความจำเป็นต้องใช้, - = ไม่มีความจำเป็นต้องใช้, ± = ให้พิจารณาใช้เป็นรายๆ ไปตามความจำเป็น